

τηρήτως έκτενεστάτων ποιημάτων, έφθασαν εις τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη ἠδύναντο καὶ ἄνευ τῆς γραφῆς νὰ διατηρηθῶσι, μετὰ τινων μόνον περὶ τὰ κατέλαστα τροπολογιῶν, οἷσι τινόντι ἀναφερόνται πολλαί. Οὕτω δὲ διακριθέντων τῶν δύο ζητημάτων, παρατηροῦμεν, ὅτι τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη οὐδαμῶς αἰνίσσονται τὴν ὑπαρξίν τῆς γραφῆς, ὅτι τὰ ἄλλως ἅπασι καὶ μόνον ἀναφερόμενα (Ζ, 168) σήματα *λυγὰ*, ὑποδεικνύουσι μᾶλλον τὴν ἔλλειψιν τῆς ἀλφαθητικῆς γραφῆς, ἢ τὴν ὑπαρξίν αὐτῆς, ὅτι αἱ ἀρχαιότεραι ἐπιγραφαὶ δὲν εἶναι προγενέστεραι τῆς 40 Ὀλυμπ. ἤτοι τῆς 6ης ἑκατοντ. καὶ ὅτι τὰ γράμματα τῶν πλειοτέρων ἐξ αὐτῶν εἶναι ἀκατέργαστα καὶ ἀνεπιτήδεια. Ἐντεῦθεν δὲ ἀναγκαιῶς ἐξάγεται, ὅτι ἡ γραφή, καὶ ἂν ὑποτεθῆ γνωστὴ κατὰ τὴν πρώτην ταύτην περίοδον, βεβαίως δὲν ἔχον ἐν πολλῇ χρήσει.

Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ο Α΄.

Δημοσιεύοντες ἐντεῦθα τὴν εἰκόνα τοῦ ἀμφοθέτου αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ῥωσιῶν Νικολάου τοῦ Α΄, ὅπως ἐξωγραφήθη μετὰ τὴν τελευταίην τοῦ μεγάλου Ἰακίνθου ἡγεμόνος, συνοδεύομεν αὐτὴν καὶ διὰ μεταφράσεως τοῦ ἀρθροῦ ἡ ἐκιοιοποίησεν ἡ Ἐφημερίς τῶν Συζητήσεων, ἐφημερίς πολεμίας, τὴν 13 τοῦ παρελθόντος Μαρτίου.

« Τὴν 2 (14) Φεβρουαρίου ὁ αὐτοκράτωρ ἔπαθεν ὀξυτάτην γρίππην· διὸ οἱ ἰατροὶ ἀπήτησαν νὰ διακόψῃ τὰς συνήθεις αὐτοῦ ἐργασίας· ἀλλ' ὁ αὐτοκράτωρ δὲν ὑπήκουσεν ὅσον ἔδει· καὶ μετὰ τινὰς ἡμέρας ἀναπαύσεως, ἠθέλησε νὰ ἐξέλθῃ, καὶ τοι δριμυτάτου ὄντος τοῦ ψύχους, ἐνεκα στρατιωτικῆς τινος ἐπιθεωρήσεως· καὶ ἐντεῦθεν προέκυψεν ὑποτροπή.

« Κατὰ τὴν τάξιν τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας, ὁ αὐτοκράτωρ ἔπρεπε νὰ μεταλάβῃ μετ' αὐτῆς τῶν ἀγράντων μυστηρίων τὸ τέλος τῆς πρώτης ἐβδομάδος τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς· διὸ, εἰ καὶ ἀσθενής, ἠτοιμάσθη πρὸς τοῦτο· ἀλλ' ἀναπτυχθεῖς ταχέως τῆς νόσου, δὲν ἐδυνήθη νὰ παρασταθῇ εἰς τὴν θείαν λειτουργίαν τοῦ Σαββάτου (12 — 24 Φεβρουαρίου). Καὶ ὅμως, καὶ τοι σφοδρότατου ὄντος τοῦ πυρετοῦ, καὶ ἀδιακόπου τοῦ βήχους, καὶ τρομερῆς τῆς ἐκ τούτου ἀσπνίας, δὲν ἔπαυε κακαγινόμενος. Τὴν 17 Φεβρουαρίου (1 Μαρτίου) ἡμέραν Πέμπτην, παρετηρήθησαν συμπτώματα φρενήτιδος· τὸ δ' ἑσπέρας, πεισθέντες οἱ ἰατροὶ ὅτι κίνδυνος ἦτο ἀφεντος, εἶπον πρὸς τὸν αὐτοκράτορα νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ θρησκευτικὰ αὐτοῦ καθήκοντα, ὃ δὴ καὶ ἀπεφάσισε νὰ πράξῃ τὴν ἐπιούσαν. Ἡ αὐτοκράτειρα ἠθέλησε τότε νὰ διανυκτερεύσῃ παρὰ τῷ σεδαστῶ μύτης συζύγῳ· ἀλλ' οὗτος ἀντίστη διότι μόλις εἶχε

σωθῆ ἀπὸ δεινοτάτης νόσου· ὑπεσχέθη ὅμως, ὅτι ἤθελε τὴν καλέσει ἐὰν ἠσθάνετο κίνδυνον· τὴν παρακάλεσε δὲ νὰ ἀναγνώσῃ μεγαλοφώνως τὸ *Ἠάτερ ἡμῶν*, ὅπερ καὶ ἐπραξεν. Ὅτε δὲ ἀπήγγελλεν ἡ αὐτοκράτειρα τὴν φράσιν ταύτην· « Γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ· καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, » ὁ αὐτοκράτωρ ἀνέκραξε τρίς· « Πάντοτε, πάντοτε, πάντοτε! »

« Τὴν 18 Φεβρουαρίου (2 Μαρτίου), τὴν τρίτην ὥραν τῆς πρωίας, ὁ Κ. Μάνδτ, πρῶτος ἰατρός τοῦ αὐτοκράτορος, τὸν εἰδοποίησεν ὅτι ἀναπόδραστος ἦτο ὁ κίνδυνος. Ὁ αὐτοκράτωρ ἐζήτησε τότε τὸν πνευματικόν του καὶ ἐξεπλήρωσε πάντα τὰ καθήκοντα αὐτοῦ, ἐνώπιον τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας, ἔχων σῶας τὰς φρένας του. Ἀνέγνωσε μεγαλοφώνως καὶ εὐκρινῶς τὴν ἀκολουθίαν τῆς Μεταλήψεως, καὶ μετὰ τὴν θείαν κοινωνίαν, ἐσάνη μᾶλλον γαλήνιος. « Τώρα, εἶπεν, ἐλπίζω ὅτι ὁ Θεὸς θέλει μοὶ ἀνοίξει τοὺς κόλπους του. » Καὶ ἀμέσως ἀπεχαιρέτισε τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἐγγόνους αὐτοῦ, εὐλογήσας πάντας ἀλληλοδιαδόχως, καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀπόντας.

« Ἡ αὐτοκράτειρα, εἰδοποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ Μάνδτ, ἐπέστρεψε καὶ εὐεργε μετὰ τοῦ ἀσθενοῦς. Ἐπειδὴ δὲ ἐκλαίει, τὴν παρεμύθει ὁ αὐτοκράτωρ, παρακαλῶν ἐπιμόνως αὐτὴν νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς ὑγείας τῆς, καὶ νὰ περιποιηθῇ ἑαυτὴν χάριν τῆς οἰκογενείας τῆς.

« Ἠλύον δὲ παρὰ τὴν κλίνην αὐτοῦ καὶ πιστοί τινες φίλοι, ὡς ὁ κόμης Ὀρλόφ, καὶ ὁ κόμης Ἀδελφόβεργ, καὶ ὁ πρίγκηψ Δαλγορούκης, οὓς ἀπεχαιρέτισεν ἐπίσης ὁ αὐτοκράτωρ. Μετ' αὐτοῦς, ζητήσας νὰ ἴδῃ τὰς θεράποντάς του (*valets de chambre*), τοὺς ὑπηρετάς του, καὶ τοὺς ἀρχαίους ἐπιλέκτους τῶν ἀνακτόρων, ἀπέτεινε πρὸς πάντας λόγους παραμυθίας. Πρὸς δὲ τὴν Κ. Ρόχσδεκ, πρώτην ἀμφίπολον τῆς αὐτοκρατείας εἶπε· « Φοβούμην μὴ δὲν σ' εὐχαρίστησα ὅσον ἔδει διὰ τὰς πρὸς τὴν αὐτοκράτειραν περιποιήσεις σου ὅτε ἦτο ἐσχάτως ἀσθενής. Ἔσο καὶ τοῦ λοιποῦ δι' αὐτὴν ὅ,τι ἦσο καὶ ζῶντός μου, καὶ ἄσπασόν μοι τὸ ὠραῖόν μου Πετερχόφ ὅταν πρωτοῦπάγῃς μετ' αὐτῆς ἐκεῖ. »

« Διατάξας δὲ μόνος τὰ τῆς κηδείας του, παρήγγειλε νὰ ἀναγγεῖλωσι διὰ τοῦ τηλεγράφου εἰς Μόσχαν καὶ Βαρσοβίαν τὸν προσεχῆ θάνατόν του.

« Εἰδοποιηθεῖς ἐν τοσοῦτῳ ὅτι ἐφθασεν ὁ υἱὸς τοῦ πρίγκηπος Μεντσικόφ κομιζὼν ἐπιστολὰς τοῦ πατρὸς του, δὲν ἠθέλησε νὰ τὰς ἀναγνώσῃ εἰπὼν· « Μήπως δύνανται νὰ μὲ ἐπαναφέρωσιν εἰς τὸν κόσμον; »

« Εἰς ταῦτα ἠναλώθησαν αἱ πρώται ὥραι τῆς πρωίας, καθ' ἃς ὁ αὐτοκράτωρ ἦτο ἰλαρὸς, καὶ ὡς ἂν μὴ ἔπαυε· πάντες δὲ ἐθαύμαζον τὴν εὐστάθειαν καὶ τὴν γαλήνην μεθ' ὧν ἀνέμενε τὸν θάνατον. Τὴν ἐνδεκάτην, ἡ πνοή του ἐγένετο δυσκολωτέρα καὶ ἔπαυσε τοῦ ὁμιλεῖν.

« Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἅπας ὁ λαὸς συνέβρευσεν εἰς τὰς ἐκκλησίας, καὶ ἐδέοντο μετὰ δακρύων ὑπὲρ τοῦ αὐτοκράτορος.

« Περὶ μεσημέριαν, ἀναλαβὼν τὸν λόγον, ἐστειλε

ἐγκορδίουσ ἀσκαμοὺς πρὸς φίλον δεδοκιμαμένον καὶ πιστόν, καὶ παρήγγειλε τὸν πρωτότοκον υἱὸν του νὰ εὐχαριστήσῃ ἐξ ὀνόματος του τὴν φρουρὰν τῆς Σεβαστουπόλεως· μετὰ δὲ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας ἐξέψυξεν ἄνευ ὀδύνης καὶ ἄνευ ἀγωνίας. Ἐξηπλωμένος ἐπὶ ἀπλουστάτης κλίνης στρατιωτικῆς, καὶ ἐτκεπασιμένος μετὰ τοῦ στρατιωτικοῦ μανδύου του, εἶχε γαλήνιον τὸ πρόσωπον, οὔτινος τὸ κάλλος καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν ἐσεβάσθη καὶ αὐτὸς ὁ θάνατος.

» Ὁ αὐτοκράτωρ Νικόλαος ὑπερηγάπα τὴν οἰκογενεῖάν του· ἦτο σύζυγος εὖνους καὶ προσηνῆς, πατὴρ φιλοστοργότατος καὶ ἀγρυπνος. Θαυμαστός ἦτο ὁ οἰκειακὸς βίος του, διότι ἀπλότης μεγίστη ἐπεκράτει μεταξὺ πάντων τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας. Καὶ πατὴρ, καὶ μήτηρ, καὶ τέκνα ἐφέροντο πρὸς ἀλλή-

ἄλλοι δὲ καθ' ἑκάστην καὶ πολλάκις ἐντὸς τῆς ἡμέρας, καὶ ἐπεσκέπτετο τοὺς ἐγγόνους του διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἂν ὑγιαίνουσι, φροντίζων μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας περὶ τῆς ἀγωγῆς των, ἦν τινα ἀνέθετεν εἰς ἄνδρας δεδοκιμασμένους καὶ πιστούς. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου τῆς, ἡ δούκισσα Λεῦχτεμπεργ ἐπανελάβε τὸν ἀρχαῖον τίτλον τῆς μεγάλης δουκῆσσης· πρὸς δὲ τὰ τέκνα αὐτῆς, ἅτινα περιεποιεῖτο ἰδιαζόντως ὁ πάππος των παρευρισκόμενος πάντοτε καὶ κατ' ἐξαιρέσειν εἰς τὸ γεῦμά των, ἀπενεμήθη ὁ τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐψηλότητος.

» Τὰ ἀξιόλογον τοῦτο κολίτευμα τοῦ αὐτοκράτορος Νικόλαου δύο εἶχε πηγὰς, τὴν πατρικὴν στοργὴν, καὶ τὴν πολιτικὴν προνοίαν· ἤθελε γὰρ συσφιγῆ ἔτι μᾶλλον τοὺς οἰκογενειακοὺς δεσμοὺς διὰ νὰ

Ὁ αὐτοκράτωρ Νικόλαος ὁ Α'.

λοκὸς ὡς ἀπλοὶ καὶ τίμιοι ἰδιῶται. Ποτὲ ὅτε ἦσαν μόνοι δὲν ἐδέχετο νὰ τὸν ὀνομάζουσι τὰ τέκνα του Μεγαλειωτάτου, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὰς ἐπίσημους τελετὰς.

» Ὁ αὐτοκράτωρ Νικόλαος κατέλιπεν ἐξ τέκνων τὸν διάδοχον αὐτοῦ Ἀλέξανδρον τὸν Β', τὰς μεγάλας δουκῆσσης Μαρίαν, γῆραν τοῦ δουκὸς Λεῦχτεμπεργ Μαξιμιλιανού, καὶ Ὀλγαν, σύζυγον τοῦ διαδόχου Βυρτεμβέργης, καὶ τοὺς μεγάλους δουκας Κωνσταντῖνον, Νικόλαον, καὶ Μιχαήλ, ἐξ ὧν οἱ δύο τελευταῖοι εἰσὶν ἐτι ἄγαμοι. Καὶ ὁ μὲν Ἀλέξανδρος, καὶ ἡ Μαρία, καὶ ὁ Κωνσταντῖνος ἔχουσι τέκνα, ἡ δὲ Ὀλγα οὐχί. Πλὴν δὲ ταύτης, διαμενούσης εἰς Στουτγάρδην, ὅλα τὰ ἄλλα τέκνα καὶ οἱ ἐγγονοὶ τοῦ αὐτοκράτορος κατόκουν μετ' αὐτοῦ. Ὁ αὐτοκράτωρ Νικόλαος ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ συμ-βίῃ μετὰ πάντων ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην· τοὺς ἐ-

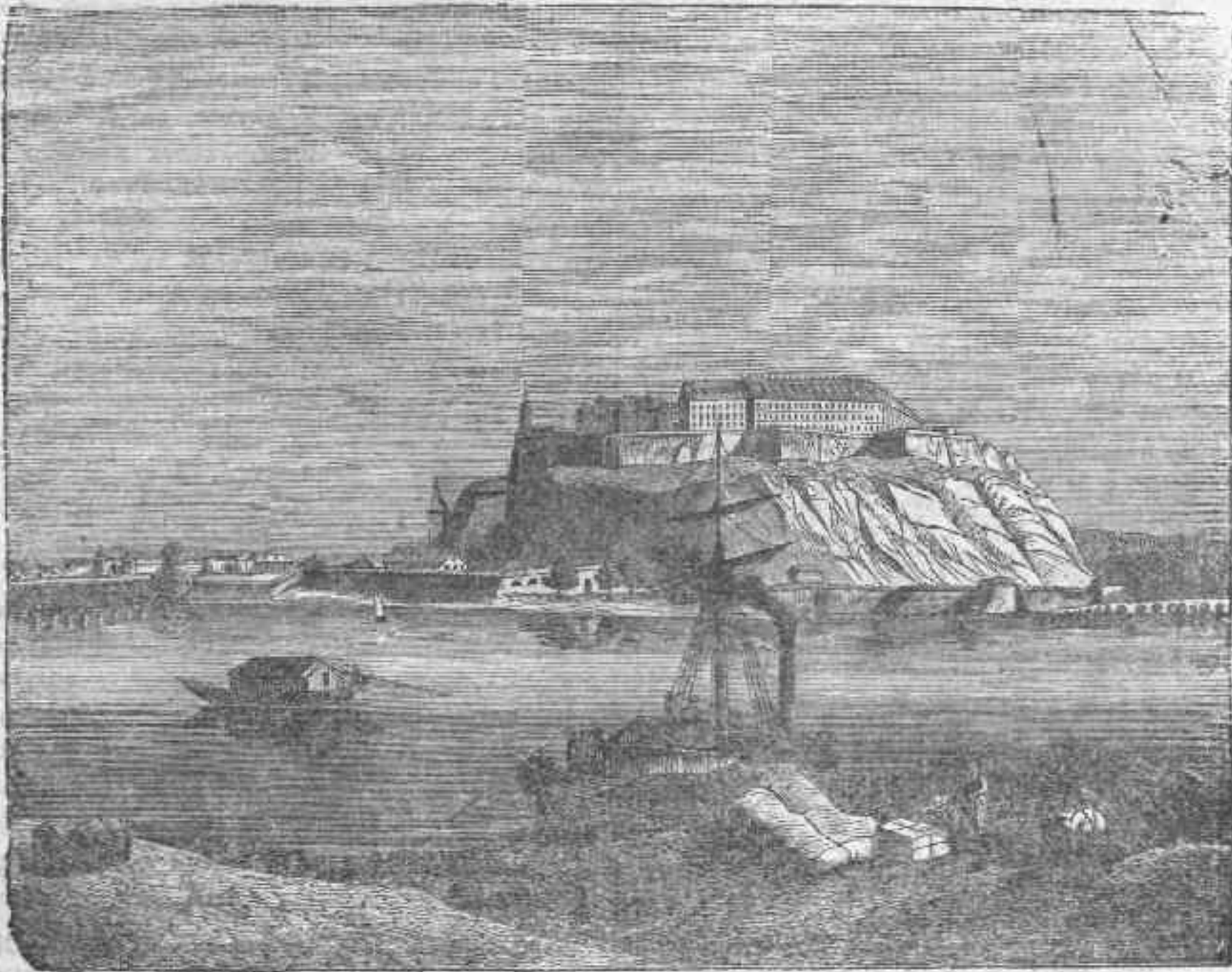
μπειδώσῃ τὴν δυναστείαν του· ἤθελε νὰ διαδεχθῇ αὐτὸν ὁ πρωτότοκος τῶν υἱῶν του ἄνευ σπαραγμῶν, καὶ νὰ ἐξαλειφθῇ τοῦ λοιποῦ πᾶς δισταγμὸς ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα τοῦ διαδόχου· ἤθελε τέλος πάντων νὰ περιστοιχίσωσι, ζῶντος αὐτοῦ ἐτι, ὅλα του τὰ τέκνα τὸν ἀδελφόν των Ἀλέξανδρον· καὶ ἐπέτυχεν. Ὅθεν καὶ οὐδεὶς ἀμφισβᾶλλει σήμερον ἐν Ἱωσσία ὅτι ἡ αὐτὴ ἔνωσις ὑπάρχει καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του. Ἀλλὰ, καὶ ἂν ἦτο ἀνάγκη νέας εἰς τοῦτο συνδρομῆς, ἡ γῆρα τοῦ Νικόλαου ἤθελε χορηγήσει αὐτὴν διὰ τῆς ἐπιβρόχης τῆς, καλῶς ἐννοοῦσα ὅτι σεβομένη τὴν θέλησίν του ἀποδίδει τὴν καλλίστην τῶν τιμῶν εἰς τὴν μνήμην του. Καὶ ἐπειδὴ ἀγαπῶσιν εἰς ἄκρον αὐτὴν τὰ τέκνα τῆς, οὐδεὶς ἤθελε τολμήσει νὰ παρακούσῃ.

» Μετὰ τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα του, ὁ αὐτοκράτωρ Νικόλαος ἠγάπα ὑπὲρ πάντα ἄλλον τῆς

ψύχην του Ἑλένην, ἐκαινούμενην διὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν εἰς ἐκεῖνον ἀφοσίωσιν, χήραν τοῦ μεγάλου δουκὸς Μιχαήλ, καὶ θυγατέρα τοῦ πρίγκηπος Παύλου τοῦ ἐκ Βυρτεμβέργιας, ἀποθανόντος πρὸ τριῶν ἐτῶν ἐν Παρισίοις. Ὁ αὐτοκράτωρ τὴν ἐπισκέπτετο κατ' ἐκαστην, ἀγαπῶν νὰ συνδιαλέγεται μετ' αὐτῆς, καὶ νὰ ζητῇ τὴν γνώμην της περὶ τῶν σπουδαιοτάτων ὑποθέσεων του.

» Γνωστὰ εἰσι τὰ κατὰ τὴν νόσον τοῦ αὐτοκράτορος Νικολάου. Μόλις ἔμαθεν ὁ λαὸς τῆς Πετροπόλεως ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ ἠσθένει, καὶ συνεταράχθη ἅπας· ἤθελε νὰ γνωρίσῃ τὰ πάντα, καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀσθενείας, καὶ τὰ αἷτια, καὶ τὰς προόδους αὐτῆς, καὶ πῶς ἐσβέσθη τόσῳ ταχέως ἡ ἀναγκαιοτάτη ἐκεῖνη ζωὴ. Τοιαύτη δὲ ἦτο ἡ πάγκοινος θλίψις, ὥστε ἔσπευσαν νὰ ἐκθέσωσιν ἐν λεπτομερείᾳ τὴν

διατηρήσῃ τὰ πρὸς τὴν Ῥωσίαν ἀγαθὰ του αἰσθη-
ματα, καὶ νὰ μὴ λησμονήσῃ τὰς τελευταίας συμβου-
λάς τοῦ πατρὸς του. Ἡνίττετο δὲ τὰς εἰς παραγ-
γελίας εὐρισκομένας ἐν τῇ διαθήκῃ τοῦ Φρεδερίκου
Γουλλιέλμου Γ'· α Φυλάχθητι, φιλτατέ μου Φρεδε-
» ρίκε, ἀπὸ τῆς μανίας τῶν νεωτερισμῶν, κατα-
» στάσης τοσοῦτω γενικῆς· φυλάχθητι ἀπὸ τῶν
» πολυαρίθμων θεωριῶν αἰτινες κυκλοφοροῦσι μὲν
» ἀλλὰ δὲν ἐφαρμόζονται· ἀλλὰ συγχρόνως φυλά-
» χθητι καὶ ἀπὸ τῆς ἐναντίας ὑπερβολῆς ἣτις ἐπί-
» σης δύναται νὰ κατασταθῇ ὀλεθρία, τῆς ἀπολύ-
» του προτιμήσεως τῶν ἀρχαίων θεσμοθεσιῶν τοῦς
» δύο τοῦτους σκοπέλους ἀποφεύγων θέλεις κατο-
» θῶσαι ἐπιωφελεῖς βελτιώσεις. Φύλαττε ὅσον ἐξήρ-
» τηται ἀπὸ σοῦ ἀρμονίαν μετὰ τῶν Εὐρωπαϊκῶν
» δυνάμεων. Εἶθε ἡ Πρωσία, ἡ Ῥωσία, καὶ ἡ Αὐστρία

Πετρούπολις.

ἱστορίαν τῶν τελευταίων ἡμερῶν τοῦ αὐτοκρά-
τορος, καὶ νὰ δείξωσιν εἰς τὸ περίλυπον πλήθος τὰ
λείψανα τοῦ ἡγεμόνος του. Πάντα λοιπὸν ἐγένοντο
γνωστὰ, καὶ τὸ σῶμα τοῦ αὐτοκράτορος ἐξετέθη ἀ-
νοικτὸν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ταφῆς του.

» Ἀποθνήσκων ὁ αὐτοκράτωρ Νικόλαος παρήγγειλε
τὴν σύζυγόν του νὰ μνησθῇ πρὸς τὸν ἀδελφόν της,
τὸν βασιλέα τῆς Πρωσίας, ὅτι δὲν ἐμνησικακεῖ διὰ
τὴν οὐδετερότητα ἣν ἐφύλασεν αὐτός κατὰ τὸν πα-
ρόντα πόλεμον χάριν τῶν συμπερόντων τῆς Πρω-
σίας, διότι ἴσως ἡ πολιτικὴ αὐτῆ ἀποθῆ ποτε ὠφέ-
λιμος πρὸς πάντας· ἀλλ' ὅτι ἐξίτηι ἀπ' αὐτοῦ νὰ

» μὴ χωρισθῇ πώποτε! διότι ἡ ἔνωσις αὐτῶν εἰ-
» ναι ἡ ἐγγύτης τῆς εὐρωπαϊκῆς εἰρήνης.

» Τὴν πεφροντισμένην ἀγωγὴν τοῦ υἱοῦ καὶ δια-
δύχου τοῦ Νικολάου ἐτελειοποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ
διὰ τῆς πείρας, προσλαβὼν αὐτὸν συνεργάτην ἀπὸ
δεκαπέντε ἐτῶν. Ὁ νέος αὐτοκράτωρ ἔχει καὶ νοῦν,
καὶ κρίσιν ὀρθὴν, καὶ εὐθύτητα, καὶ πρὸς τὴν γλυ-
κότητα τοῦ χαρακτῆρος κέκτηται καὶ σπανίαν σταθε-
ρότητα. Γνωρίζει κάλλιστα τοὺς ἀνωτέρους ὑπηρε-
τας τοῦ δημοσίου καὶ τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς τε-
ληρᾶς καὶ θαλάσσης, καὶ ῥέπει φύσει πρὸς τὴν εἰρήνην
μᾶλλον ἢ τὸν πόλεμον. Ἐχει δὲ ἀνάστημα ὑψηλόν,

πρόσωπον προμοιάζον τὸ τῶν ἡγεμόνων τῆς Πρωσίας, καὶ τρόπους διακεκριμένους ἢ σύζυγος αὐτοῦ Μαρία, θυγάτηρ τοῦ μεγάλου δουκὸς τῆς Έσσης, ἐνόητεν ἐξ ἀρχῆς τὴν μέλλουσαν θέσιν τῆς, καὶ προητοιμάσθη δεόντως. Ὅθεν πρὶν ἐτι ἀναχωρήσῃ ἐκ τῆς πατρίδος τῆς ἐδιδάχθη τὴν Ῥωσικὴν διὰ τὴν συγκοινωνίαν, ὡς ἔλεγεν, ἀπ' εὐθείας μετὰ πάντων ὅσοι ἠθέλον νὰ τῇ ὁμιλήσωσι περὶ τῶν ἰδίων συμφερόντων. Ὅρθῶς ποιούσα ἐλησμόνησεν ὅτι ἦτο Γερμανίς, καὶ ἐγένετο ὅλη Ῥώσος· καὶ ὅτε ὁ λαὸς εἶδε τοῦτο, ἠγάπησεν αὐτήν.

» Ὁ μέγας δούξ Κωνσταντῖνος, ἀδελφὸς τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου, λέγεται ἀνὴρ διακεκριμένος, νουνεχῆς καὶ πλήρης πνεύματος. Ζῶντος τοῦ πατρὸς του ἦτο ὑπὲρ τοῦ πολέμου, καὶ ἐνθέρμως ἐργάζετο ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὁ χαρακτήρ του εἶναι ζωηρὸς, πολλάκις δὲ καὶ ὀρμητικὸς· ἐνίοτε μάλιστα παραφέρεται, καὶ κατὰ τοῦτο ὁμοιάζει τὸν πατέρα του. Εἶναι μέλος τοῦ αὐτοκρατορικοῦ συμβουλίου καὶ μέγας ναύαρχος, διευθύνων τὸ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργεῖον. Ἐπεχειρῆσε πολλὰς θαλασσοπορίας, καὶ ἀγαπᾷ εἰς ἄκρον τὸν βίον τῶν ναυτικῶν ὧν ἀπέκτησε καὶ τὰς ἐξῆς· ὀλίγον φροντίζει περὶ ἑαυτοῦ καὶ ἐτι ὀλιγώτερον περὶ τῆς κομψότητος τοῦ ἡίου καὶ τῆς ὁμιλίας του. Εἶναι δὲ μικρὸς τὸ ἀνάστημα, καὶ σύζυγον ἔχει πριγκήπισσαν τῆς Σαξ Ἀλτεμβούργης, ἀδελφὴν τῆς βασιλίσσης τοῦ Ἀνοξέρου.

» Ὁ μέγας δούξ Νικόλαος, τρίτος υἱὸς τοῦ ἀποθνήσκοντος αὐτοκράτορος, ἔχει εἰκοσιτεσσάρων σχεδὸν ἐτῶν ἡλικίαν, καὶ εἶναι γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τοῦ μηχανικοῦ· ὁ δὲ ἀδελφὸς του, ὁ μέγας δούξ Μιχαήλ, νεώτερος ἐν ἔτος, εἶναι ἀνώτερος ἀρχηγὸς τοῦ πυροβολικοῦ· ἀμφοτέρω δὲ εἰσὶν ὠραιότατοι, πεπαιδευμένοι, νουνεχεῖς, καὶ ἐγκρατεῖς τῶν γνώσεων ὅσαι ἀπαιτοῦνται διὰ τὸν στρατιωτικὸν κλάδον ὃν ἕκαστος αὐτῶν διευθύνει.»

ΠΟΛΙΤΕΙΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ

ΕΛΛΑΔΟΣ.

— 0 —

Ἐρανεζόμεθα ἐκ τῆς Ἀθηνᾶς τὰς ἐπομέ-
μενας πολιτειογραφικὰς εἰδήσεις·

Γεωργία.

» Ὁ σημαντικὸς οὗτος κλάδος τῆς βιομηχανίας τοῦ ἔθνους δὲν προώδευσε μὲν εἰσέτι ἱκανὰ ὡς πρὸς τὰς κατ' ἑκτασιν μεθόδους καὶ τὰ συστήματα, ἀνεπτυχθῆ ὅμως μεγάλως ὡς πρὸς τὴν κατ' ἑκτασιν καλλιέργειαν καὶ τὴν παραγωγὴν· ἔχον δὲ τόσας ἀνάγ-

κας νὰ θεραπεύσῃ τὸ ἔθνος, ἐπραξέ τὸ ὠφελιμώτερον ἀναλόγως τῶν μέσων καὶ τῆς ἐκτάκτου θέσεως εἰς ἣν εὐρέθη, ἐπιδοθὲν μετ' ἄκρας φιλοπονίας καὶ δραστηριότητος εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν προϊόντων ἐκείνων, τὰ ὅποια πραγματοποιήθη πείρα ἀπέδειξεν ὡς τὰ καταλληλότερα διὰ τὸ κλίμα τοῦ τόπου· σύχνηττον ὅμως διὰ τῆς συστάσεως τοῦ Γεωργικοῦ Συλλογίου καὶ τοῦ Β. Δενδροκομείου, διὰ τῆς καθ' ἑκάστην ἐνεργουμένης παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν εἰσαγωγῆς καὶ διανομῆς τελειοτέρων γεωργικῶν ἐργαλείων, σπόρων, φυτῶν, συγγραμμάτων, ἐδόθη ἡ ἀναγκαῖα ὠθητικὴ εἰς τὸν κλάδον τοῦτον, καὶ ἤδη εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις τῶν κτηματιῶν ἤρχισε ν' ἀπαντᾷται τὸ πνεῦμα τῆς προόδου καὶ τῶν βελτιώσεων.

» Ἐάν μ' ὅλα ταῦτα ληφθῆ ὑπ' ὄψιν, ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν πολέμων τῆς Ἑλλάδος, τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἐλαιῶνων, ἀμπελώνων, μωρεῶνων, συκῶνων κατεστράφησαν, οἱ ἀροτῆρες βόες, τὰ κτήνη, αἱ οἰκίαι καὶ αἱ ἀποθήκαι ὅλαι ἠφρανίσθησαν, ἡ καλλιέργεια τῆς γῆς ἐπὶ πολλοῖς ἔπαυσε, καὶ ἐν γένει ὅλα τὰ εἰς τὴν γεωργίαν ἀπησυχολημένα πρότερον κεφάλαια ἔπαθον κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, καὶ ἔτι ὄχι μόνον τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἀνωτέρω κεφαλαίων κατεβλήθησαν ἐκ νέου, ἀλλὰ καὶ τὰ γεωργικὰ προϊόντα ἐπὶ πολλοῖς ἐτριπλασιάσθησαν, δύναται νὰ θεωρηθῆ ἐκ τῶν σπανίων κατορθωμάτων τῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργείας ἡ μέχρι τοῦδε κατάστασις καὶ ἡ πρόοδος τῆς γεωργίας.

Στατιστικὴ.

Γαῖα καλλιεργούμενη.

Δημητρ. καρποί.	»	Στρέμ.	3,649,870
Ἐλαιῶνες.	»		600,000
Ἀμπελώνες.	»		900,000
Σταφιδάμπελώνες.	»		120,000
Μωρεῶνες.	»		240,000
Συκῶνες.	»		150,000

Τὸ ὅλον, στρέμματα 5,759,870

Κτηνοτροφία.

Πρόβατα καὶ αἴγες.		5,600,000
Βόες καὶ ἀγελάδαι.		160,000
Βούβαλοι.		2,000
Ἴπποι.		90,000
Ἡμίονοι.		30,000
Ὄνοι.		7,000

Προϊόντα.

Δημητριακοὶ καρποί.

Σῖτος.	κοιλ.	2,669,000
Κριθή.		1,223,600
Σμεγρός.		878,000
Σῆκαλη.		50,000
Δίμηνος.		50,000